

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Aktiivinen viherryttäminen rakennetussa ympäristössä Uusimaa (AKVI Uusimaa)
Hakemusnumero	408819
Valintakokouksen päivämäärä	Uudenmaan MYRS 16.9.2026
Käsittelijä	Johanna Jalonen
Hakijan virallinen nimi	Hyria koulutus Oy
Osatoteuttajat	-
Toimintalinja	2 Hiilineutraali Suomi
Erityistavoite	2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja palautuvuuden edistäminen
Alkamispäivämäärä	1.11.2026
Päätymispäivämäärä	31.10.2028

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa rakennetun ympäristön ilmasto-resilienssiä ja lisätä luonnon monimuotoisuutta aktiivisen viherryttämisen keinoin. Hankkeessa tuodaan alueellisten ja paikallisten toimijoiden käyttöön käytännöllisiä, luontopohjaisia ratkaisuja, joilla voidaan lisätä luontopohjaisia viherrakenteita, hiilensidontaa, viihtyisyyttä ja ilmastokestävyyttä erilaisissa rakennetuissa ympäristöissä.

Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan aidoissa kohteissa aktiivisen viherryttämisen toimenpiteitä, joilla kehitetään olemassa olevia viheralueita ja muita rakennettuja ympäristöjä monimuotoisemmiksi, viihtyisämmiksi ja ilmastonmuutokseen paremmin sopeutuviksi. Yhteistyössä osallistujaorganisaatioiden kanssa toteutetaan **vähintään 10 pilotti- ja kokeilukohdetta**, joissa viherryttämistoimia suunnitellaan, testataan, dokumentoidaan ja integroidaan osaksi organisaatioiden omaa toimintaa.

Hanke vahvistaa ilmastokestävyyttä tukevia toimintamalleja ja lisää ymmärrystä siitä, miten aktiivinen viherryttäminen voi tuottaa samanaikaisesti ympäristö-, hyvinvointi- ja ilmastohyötyjä. Toimenpiteillä madalletaan kynnystä ottaa käyttöön hyviä käytäntöjä kunnissa, yrityksissä ja muissa organisaatioissa. Suunnitelmallisesti toteutettuna viherryttämistoimet lisäävät hiilen sitoutumista maaperään, vahvistavat luonnon monimuotoisuutta, lisäävät varjostusta, vähentävät melua ja parantavat ympäristön viihtyisyyttä. Hankkeessa kehitetään lisäksi helppokäyttöinen digitaalinen viherryttämisen mittari, jonka avulla organisaatiot voivat seurata, havainnollistaa ja jakaa tietoa toimenpiteiden vaikutuksista. Tavoitteena on, että hankkeen jälkeen osallistujaorganisaatioilla on sekä osaamista, konkreettisia esimerkkikohteita että käyttöön otettuja toimintamalleja aktiivisen viherryttämisen integroimiseksi osaksi omia prosessejaan.

Hanke toteutetaan ensisijaisesti Keski-Uudenmaan alueella. Hankkeen määrällisenä tavoitteena on 10 yhteistyökumppania ja 10 toteutettavaa aktiivisen viherryttämisen kehittämiskohdetta. Hankkeen tuloksena syntyy 10 toteutettua viherryttämiskohdetta (NR10, tulosindikaattori Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen tehdyt uudet ratkaisut 10 kpl), jotka muodostavat pilotti- ja kokeiluympäristöjen verkoston. Osallistujaorganisaatioissa kokeillaan ja otetaan käyttöön aktiivisen viherryttämisen

toimintamalleja, jotka tukevat ilmastomuutokseen sopeutumista ja vahvistavat rakennetun ympäristön ilmastoresilienssiä. Hankkeen vaikutukset muodostuvat viherryttämiskohteiden ympäristö- ja hyvinvointivaikutuksista, pilottiympäristöjen verkoston hyödyntämisestä julkisten ja yksityisten organisaatioiden omassa kehittämistyössä sekä siitä, että hankkeessa syntyneet menetelmät, mittari ja hyvät käytännöt jäävät hyödynnettäviksi myös hankkeen jälkeen esimerkiksi TKI- ja opetustoiminnassa. Hankkeessa huomioidaan myös ympäristöt, joiden käyttäjät voivat olla erityisen alttiita helle-, kuivuus- tai muille haitoille, jolloin toimenpiteet tukevat samalla viihtyisämpää ja turvallisempaa arkiympäristöä haavoittuviin ryhmiin kuuluville henkilöille.

Lisätietoja hakemuksesta

EU:n ennallistamisasetus tuo uusia velvoitteita, mutta samalla se avaa mahdollisuuksia tehdä rakennetuista ympäristöistä monimuotoisempia, viihtyisämpiä ja ilmastokestävämpiä. Hankkeessa ei korosteta ensisijaisesti ilmastomuutoksen torjunnan tai sopeutumisen ongelmalähtöistä näkökulmaa, vaan aktiivista, myönteistä tekemistä: organisaatioita kannustetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja toteuttamaan käytännöllisiä viherryttämistoimia, joilla ne voivat itse vaikuttaa ympäristönsä laatuun, hyvinvointiin ja luonnon monimuotoisuuteen. Hankkeen toimenpiteiden avulla halutaan madaltaa viherryttämistoimiin ryhtymisen kynnystä.

Hakuvaiheessa **yhteistyöhön ovat lupautuneet Hyvinkään kaupunki, Nurmijärven kunta, Senaatti-kiinteistöt / Puolustuskiinteistöt ja Hyvinkään seurakunta**. Kanta-Hämeen puolella toteutettava hanke on osoittanut, että erityyppiset organisaatiot ovat kiinnostuneita omien prosessiensa kehittämisestä ympäristönäkökohdat paremmin huomioiviksi. Hankkeen varsinaiset kohderyhmät ovat yritykset, julkiset organisaatiot (kunnat ja niihin liittyvät toimijat) ja muut alueelliset tai paikalliset toimijat, kuten seurakunnat tai yhdistykset. Toteutukset kytketään kumppanien normaaleihin työprosesseihin ja aikatauluihin – näin osoitetaan, että aktiivinen viherryttäminen onnistuu ilman suuria lisäinvestointeja, painottuen hyvään suunnitteluun ja valintoihin. Osallistuva organisaatio vastaa tarvike- ja materiaalihankinnoista oman toimintabudjettinsa puitteissa. Tarvike- ja materiaalihankinnat eivät ole hankkeen kustannuksia.

AKVI Uusimaa rakentuu Hyrian toteuttaman AKVI Häme -hankkeen kokemuksille. Nyt haettavan hankkeen **lisäarvo perustuu** sitoutettuihin yhteistyökumppaneihin, pilottiverkoston laajentamiseen sekä kevyen, organisaatioiden omaan käyttöön jäävän **seurantamittarin kehittämiseen ja sen avulla vaikutusten näkyväksi tekemiseen**. Uutuusarvo on mittarin matala käyttökynnys ja itse toteutettavuus: se ei vaadi erillisiä asiantuntijoita tai raskaita resursseja, vaan kuka tahansa organisaation toimija pystyy pienellä opastuksella tekemään seurannan osana omaa työtään. Hanke toteutetaan ensisijaisesti Keski-Uudenmaan alueella, jossa hankkeen tavoitteita vastaavaa TKI- tai hanketoimintaa on vähemmän kuin esimerkiksi pääkaupunkiseudulla (Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Mäntsälä, Kerava).

Tavoitteet

- Vahvistaa rakennetun ympäristön ilmastoresilienssiä monihyötyisillä luontopohjaisilla ratkaisulla erityisesti helle- ja kuivuusriskien lieventämiseksi.
- Toteuttaa vähintään 10 viherryttämisen pilotti- ja kokeilukohdetta sekä muodostaa niistä alueellinen esimerkki- ja oppimisverkosto.
- Kehittää helppokäyttöinen digitaalinen viherryttämisen mittari toimenpiteiden vaikutusten havainnollistamiseen ja seurantaan.
- Juurruttaa aktiivisen viherryttämisen käytäntöjä kuntien, yritysten ja muiden organisaatioiden suunnittelu-, ylläpito- ja kehittämisprosesseihin.
- Huomioida haavoittuvat ryhmät, kuten ikääntyneet ja lapset, viherryttämiskohteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Toimenpiteet

- Pilottikohteiden valinta, kohdekohtainen suunnittelu ja luontopohjaisten viherryttämistoimien toteuttamisen tukeminen yhteistyökumppaneiden omissa prosesseissa.
- Kohteiden lähtö- ja lopputilanteen dokumentointi, viherryttämiskohdettien pinta-alan seuranta (RCO26 Ilmastomuutokseen sopeutumisesta rakennettu tai parannettu vihreä infrastruktuuri, tavoitteena 5 hehtaaria) sekä kohdekohtaisten hoito- ja ylläpitosuunnitelmien laatiminen.
- Excel- tai lomakepohjaisen digitaalisen mittarin yhteiskehittäminen, testaaminen ja käyttöönotto kaikissa pilottikohteissa.
- Pilotointien kokemusten kokoaminen monistettaviksi toimintamalleiksi sekä hyvien käytäntöjen integrointi osallistuvien organisaatioiden normaaliin toimintaan.
- Tulosten levittäminen Hyrian verkostoissa, verkkosivuilla, opetuksessa, TKI-toiminnassa ja pilottikohteiden verkoston kautta.

Tulokset

Hankkeen tuloksena syntyy vähintään 10 toteutettua viherryttämiskohdetta, kohdekohtaiset suunnitelmat ja ylläpitokäytännöt, pilotti- ja kokeiluympäristöjen verkosto, digitaalinen viherryttämisen mittari käyttöohjeineen sekä dokumentoituja toimintamalleja ilmastomuutokseen sopeutumisen vahvistamiseksi. Kohteiden on tarkoitus jäädä pysyviksi esimerkeiksi, joita voidaan hyödyntää organisaatioiden kehittämisessä, opetuksessa ja TKI-toiminnassa hankkeen jälkeen.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kokonaiskustannukset	EU- ja valtion rahoitus 70 %	Hyrian omarahoitus 30 %
82 816 €	57 970 €	24 846 €

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja tukee erityistavoitetta 2.2. Ilmastomuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja palautuvuuden edistäminen. Hanke vahvistaa rakennettujen ympäristöjen ilmasto-resilienssiä, edistää luontopohjaisten ratkaisujen käyttöönottoa ja tukee helle-, kuivuus- ja hulevesiriskeihin varautumista. Monihyötyiset viherratkaisut tukevat samalla luonnon monimuotoisuutta, hiilensidontaa, viihtyisyyttä ja haavoittuvien ryhmien hyvinvointia.

Hyrialla on hankkeen teemaan liittyvää luonnonvara-alan osaamista, kokemusta viherryttämisen pilotoinnista sekä vakiintuneet hanke- ja taloushallinnon käytännöt. Hankkeelle osoitetut resurssit ovat hankkeen kokoon ja toteutustapaan nähden lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaiset.

Hakuvaiheessa neljä kumppania on lupautunut mukaan, mikä vahvistaa toteutusedellytyksiä. **Kohteiden tyypit ja ratkaisut on kuitenkin kuvattu vielä yleisellä tasolla.** Ennen toteutusta tulee määritellä kohdeluokat, lähtötilanne, ilmatoriski, lisäarvo ja kohdekohtainen ratkaisutyyppi. Tavoitteena on integroida aktiivisen viherryttämisen käytäntöjä osallistuvien organisaatioiden normaaleihin suunnittelu- ja ylläpitoprosesseihin. Tämä tarkoittaa, että tulevissa hankkeissa, investoinneissa ja suunnitelmissa otetaan järjestelmällisesti huomioon ilmastomuutokseen sopeutuminen ja monihyötyiset luontopohjaiset ratkaisut. **Juurtuminen tulee todentaa esimerkiksi hyväksytyllä ylläpitosuunnitelmalla, vastuutaholla, budjettivaroituksella tai päivitetyllä sisäisellä ohjeella.** Yritysten osallistuminen ja roolit tulee täsmentää hankkeen alkuvaiheessa, tavoitteena on saada hankkeen yhteiskehittämiseen mukaan 10 yritystä (tuotosindikaattori NO05).

Kevyt Excel- tai lomakepohjainen mittari voi olla hankkeen kokoon nähden tarkoituksenmukainen, jos se on selkeä, toistettava ja jää organisaatioiden käyttöön. Mittarin lisäarvo riippuu indikaattorien määrittelystä, lähtötilanteen ja muutoksen vertailtavuudesta, käyttöohjeesta, käyttövastuusta ja jatkokäytöstä (jalkautus- ja viestintäsuunnitelma). **Mittarin tulee olla enemmän kuin dokumentointi- tai raportointipohja.**

AKVI Uusimaa ja Smaragdi -hankkeet voisivat tehdä erittäin luontevaa ja toisiaan täydentävää yhteistyötä, tätä tullaan esittämään molempien hankkeiden neuvotteluissa. Esimerkiksi AKVI toteuttaisi varsinaisen viherryttämisen, mutta Smaragdi tarkastelisi teknologian tuottamaa lisäarvoa. AKVI voisi toteuttaa kohteeseen luonnonmukaisen painanteen, monilajisen kasvillisuusalueen, puustoa tai vettä pidättävän istutusratkaisun. Smaragdi voisi kehittää yritysten kanssa tavan mallintaa tai havainnollistaa ratkaisun vaikutuksia. Tämä olisi erityisen perusteltu yhteistyökohte, koska ilmastoriskeihin kuuluvat molemmissa hankkeissa hulevedet, helle ja kuivuus. Erityisen hyvä yhteinen kärki olisi ”viherryttämisen vaikutusten kevyt digitaalinen todentaminen”, koska se yhdistää suoraan AKVI:n mittarin ja pilottikohteet Smaragdin data-, AI-, paikkatieto- ja visualisointiosaamiseen. Yhteistyöidea nousi asiantuntijakommentista.

Hanke tukee Uudenmaan maakuntaohjelman Ympäristöviisas Uusimaa -tavoitetta, luontoposiitivisuutta ja ilmastokestävän maakunnan kehittämistä. Se kytkeytyy älykkään erikoistumisen ilmastoneutraaliuden, resurssiviisauden, ihmisten kaupungin ja uudistuvien palvelujen kokonaisuuksiin. Hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet tukevat maakuntastrategian tavoitetta luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi rakennetuilla alueilla.

Asiantuntijakommenteissa hankkeen rahoittamista puolletaan, tosin painotetaan, että on paremmin tuotava esiin Hämeen hankkeen tilanne eli miten se on edistynyt. **Ennen rahoituspäätöstä tulee täsmentää AKVI Häme -hankkeessa jo tuotetut menetelmät, aineistot ja pilotointimallit sekä ne sisällöt, jotka kehitetään uutena AKVI Uusimaa -hankkeessa.** Lisäksi yhteys Uudenmaan ilmastoriski- ja haavoittuvuustarkasteluun, Uudenmaan sopeutumisen tiekarttaan ja kansalliseen sopeutumissuunnitelmaan on tuotava hakemuksella esiin.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Yleiset arviointikriteerit 24.6.2026 Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen arviointiryhmän kokouksessa. Asiantuntijoiden lausuntokierros 24.6. – 14.8.2026.

Erityiset arviointikriteerit 17.8.2026 Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen arviointiryhmän kokouksessa. Uudenmaan MYRS 16.9.2026.

Hakemus sai 31 pistettä eli 74 % maksimipistemäärästä (42). Minimipistemäärävaade on 21, joten hakemus sai riittävästi pisteitä edetäkseen myönteisenä esityksenä maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn. Erityistavoitekohtaisista kriteereistä hanke sai 20,5/30 pistettä ja horisontaalisista valintaperusteista 10,5/12 pistettä.

Hankkeen alueellinen tarve, ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävä sisältö, sitoutuneet julkiset kumppanit ja hyvä strategiaosuvuus puoltavat hankkeen hyväksymistä. Ennen rahoituspäätöksen tekemistä hakijan kanssa käydään läpi edellä mainitut täydennystarpeet.

Hanketta esitetään rahoitettavaksi Uudenmaan kehyksestä, enintään 57 970 eurolla.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä